

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, bývajúceho v L., proti žalovanému **H.B.P.,a.s.**, so sídlom v P., za účasti vedľajšej účastníčky Sociálnej poisťovne, pobočka P., M., **o zaplatenie 47 011,-- Sk s príslušenstvom**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 12 C 57/2004, o negatívnom kompetenčnom konflikte medzi Sociálnou poisťovňou a súdom, takto

r o z h o d o l :

Prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci **Okresného súdu Prievidza**.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou z 19. apríla 2004 v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 12 C 57/2004 domáhal náhrady škody z titulu choroby z povolania, a to náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie od 1. mája 2003 do 31. decembra 2003.

Okresný súd Prievidza uznesením z 25. mája 2004, č.k. 12 C 57/2004-29 zastavil konanie pre nedostatok právomoci súdu a vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia vec bude postúpená Sociálnej poisťovni so sídlom v B.. O trovách konania rozhodol tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalobcu uznesením z 30. júna 2004 sp.zn. 5 Co 93/2004 uznesenie okresného súdu potvrdil. Žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Sociálna poisťovňa po postúpení veci súdom na základe právoplatného uznesenia Okresného súdu Prievidza z 25. mája 2004, č.k. 12 C 57/2004-29 predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky s návrhom na rozhodnutie v spore o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy podľa § 8a O.s.p. Poukázala na to, že § 272 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len "zákon o sociálnom poistení") nič nehovorí o tom, že o náhrade za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie do 31. decembra 2003 sa rozhoduje ako o úrazovej rente. Do 31. decembra 2003 ide vždy o náhradu za stratu na zárobku (nikdy sa nejedná o úrazovú rentu), o ktorej sa rozhoduje podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 a podľa týchto predpisov rozhodoval v sporných prípadoch vždy súd. Táto právomoc súdom odňatá nebola. Právomoc Sociálnej poisťovne nie je daná vo veciach nárokov na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, na náhradu za stratu na dôchodku a na náhradu na výživu pozostalých, ktoré boli uplatnené na súde a o ktorých je potrebné rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, lebo o týchto nárokoch vždy rozhodoval súd, ako o spore z pracovnoprávneho vzťahu podľa § 7 ods. 1 O.s.p. Vo veciach nárokov na náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania vzniknutých do 1. januára 2004 je daná právomoc súdu.

Z ustanovenia § 7 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávnych, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ako to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 104 ods. 1 veta druhá pred bodkočiarkou O.s.p., ak vec nespadá do právomoci súdov, alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu.

Nároky zamestnanca vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania prejednávali a rozhodovali súdy ako spory, vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu (§ 7 ods. 1 O.s.p.). Išlo o nároky na náhradu za stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku, za bolesť a sťaženie spoločenského

uplatnenia, účelne vynaložené náklady spojené s liečením a vecnú škodu [§ 198 ods. 1 písm. a/ až d/ Zákonníka práce – zák.č. 311/2001 Z.z. v znení účinnom do 1. januára 2004, (ďalej len "Zákonníka práce")].

Zákonom o sociálnom poistení došlo k viacerým zmenám, ktoré sa okrem iných zmien týkali aj oblasti právomoci súdov. Z § 294 bod 27 uvedeného zákona vyplýva, že (okrem iného) boli zrušené ustanovenia § 198 ods. 1 písm. a/ až c/, ako aj ustanovenia § 199 až § 213 Zákonníka práce. Jediným nárokom upraveným v Zákonníku práce z titulu pracovného úrazu alebo choroby z povolania zostala vecná škoda. Ostatné nároky sú upravené v zákone o sociálnom poistení, pričom nároku na stratu na zárobku alebo stratu na dôchodku zodpovedá nárok na úrazový príplatok (§ 85 a nasl. zákona), resp. nárok na úrazovú rentu (§ 88 a nasl. zákona), nároku na náhradu nákladov na výživu pozostalých (§ 204 ods. 1 písm. c/ Zákonníka práce) zase zodpovedá nárok na pozostalostnú úrazovú rentu (§ 92 a nasl. zákona).

Od účinnosti novej právnej úpravy, t.j. od 1. januára 2004 o uvedených nárokoch (ako aj o ďalších úrazových dávkach uvedených vo štvrtej hlave zákona o sociálnom poistení) rozhoduje Sociálna poisťovňa, ktorej právomoc na prejednanie a rozhodovanie v týchto veciach vyplýva z ustanovenia § 177, podľa ktorého na konanie vo veciach sociálneho poistenia sú vecne príslušné organizačné zložky Sociálnej poisťovne. Ide o konanie vo veciach dávkových v zmysle ustanovenia § 172 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom poistení.

Právomoc Sociálnej poisťovne však nie je daná vo veciach nárokov na zvýšenie bodového hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z., lebo z tejto osobitnej právnej úpravy vyplýva, že o týchto nárokoch rozhoduje súd (§ 5 ods. 5 citovaného zákona).

Právomoc Sociálnej poisťovne nie je daná ani vo veciach nárokov na náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo po uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity, na náhradu za stratu na dôchodku a na náhradu nákladov na výživu pozostalých, o ktorých treba rozhodnúť podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 (§ 272 ods. 5, 6 zákona o sociálnom poistení), lebo o týchto nárokoch rozhodoval vždy súd, ako o spore

z pracovného vzťahu (§ 7 ods. 1 O.s.p.) a o týchto nárokoch sa v zmysle novej právnej úpravy už nerozhoduje.

Dôsledkom vyššie uvedených skutočností je ďalší záver, spočívajúci v tom, že vo veciach nárokov na náhradu škody, spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania vzniknutých do 31. decembra 2003 je daná právomoc súdu, aj keď nároky boli uplatnené po účinnosti zákona o sociálnom poistení.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že na konanie o žalobcom uplatňovanom nároku na náhradu za stratu na zárobku z titulu choroby z povolania za obdobie od 1. mája 2003 do 31. decembra 2003, aj keď bol tento nárok uplatnený žalobcom za účinnosti zákona o sociálnom poistení (19. apríla 2004), je daná právomoc súdu v zmysle § 7 O.s.p. Uvedený záver vyplýva aj zo spoločného stanoviska občianskoprávneho a správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. mája 2006, číslo Cpj 9/06.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o výške náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti za obdobie máj 2003 až december 2003, uplatnenej na súde v apríli 2004. Za týchto okolností neprejednanie predmetnej veci súdom by v konečnom dôsledku mohlo byť považované za odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae), čo je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci Okresného súdu Prievidza.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. decembra 2008

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková